

По Росії.

— Російсько-німецька торг вельза умови. При міністерстві торгу й промисловості, під председательством товариша міністра П. А. Базка, організовано особливу нараду для ведення підготовчих робот по перегляду російсько-німецької торговельної умови.

Коли скінчиться праця цеї наради, при міністерстві торгу й промисловості буде скликано особливу міжвідомченну нараду для обміркування цєї умови під председательством міністра торгу й промисловості Тімашова.

(Н. Бр.)

— Метрическі книги. Цими дніми, під председательством архієпископа Антонія волинського, відбулось засідання місіонерської наради, на якому було розглянуто питання про записування в метрическі книги тих особ, що переходять з православної віри в нехристиянські секти.

Нарада постановила, що записувати таких особ в метрическі книги не треба.

Посемейні списки складатиме місцева адміністрація.

(Р. С.)

— Амністія. Міністр народної освіти Касо на запитання булигінського ювелірного комітету відповів, що вінничого не має проти повної амністії студентів, яких було увільнено з університетів за забастовки та недозволені сходки. Що ж до засланих, то міністр нічого не відповів.

Міністр юстиції визнає за можливу амністію для підліткових політичних, але для таких які пробують на волі. Про всіх же інших в булигінській комітет буде представлено особливу записку.

(Г. М.)

— Погрози Джорджеву. Як сповідалось уже в нашій газеті, представник дипломатії Джорджев не відомо від ко-го одержав останніми часами дві таємні посилки.

Цими дніми він знов одержав по пошті листа. В цьому листі невідомі автори радять Джорджеву відійти з Петербургу до 21-го февраля цього року. «Коли ви цього не зробите, — стойте в листі, — ми з вами жорстоко розправимось. Суди ми не бояться, бо нас багато». Далі, в листі вказується, що дія будівського духовенства, де живе Джорджев, буде зруйновано.

Під листом стоїть підпис:

«Партизанска партія негайної розправи».

Брерякіаній Джорджев передав лист петербурзькій поліції.

Коло дому, де живе Джорджев, поставлено особливу охорону.

(Р. С.)

— Муратов і авр. Курський биржевий комітет подав докладний записок голові ради міністрів, в якій вказує, що коли не буде призначено масового виселення євреїв, то Куршині загрожує серйозний економічний кризіс.

На Куршині, — вказується в записці, — проживає коло 800 єврейських сімей, які оселились тут 20—30 років тому і зрослися економічно з усими шарами місцевого населення.

Найбільш стосунки з биржовим життям доводиться мати євреям, що торгують хлібом. В цій області євреї відграють значну роль і майже всі сельсько-господарські продукти проходять через їх руки. Експорт с.г. продуктів залежить, в великий мір, од урожаю, а через це хліботорговцям доводиться майже щороку одшукувати нових ринків.

Така діяльність євреїв — хліботоргов-

ців, допомагаючи інтенсивному попиту на с.-госп. продукти, дуже гарно впливає на широку масу хліборобів та землевласників губернії, в напрямкові збільшення ринкових цін на продукти хічного виробу.

Отже, зважаючи на заходи п. курського губернатора Муратова, цих євреїв систематично виселяють.

На думку биржевого комітету, такі заходи п. губернатора ведуть Курши ву прямим шляхом до економічного занепаду.

Докладну записку вже обмірковано в міністерстві вн. справ і постановлено запитати про це курського губернатора Муратова.

(Р. М.)

— Вісти про голод. В саратівській губернії голод збільшується, з усіх по-вітів надходить страшні вісти, прохання про допомогу. В саратівському по-віті зареєстровано 11.400 душ, що страшно бідують. Царинському земству казна асігнувала 30.000 карб.

На продаж хліба голодуючим, по «заготовительній ціні». В Камінілові дозволено організувати громадські роботи.

(Р. М.)

— З Миколаївська на Амур сповіщають, що як рибопромисловці цієї країни, так і населення страшно бідують. Риби в цій році недоловлено. Крім того, становище населення по-гіршало ще через те, що навігація в цім році припинилася дуже рано.

Недоловлені останні роки зробились звичайним зв'язником, кредит дуже малий, допомоги немає ніякої, інших промислов, крім рибного, в цій країні немає. В перспективі маємо — голод, офіційно встановленій судою бердичевської округи.

— Новий поечітель петербурзької школи ювільної округи. Питання про призначення поечітеля петербурзької школи ювільної округи затяглося, зважаючи на ті суперечки, що виникли з приводу відсутності мініструмініструмента, що мають на весні держати випускні іспити, для обговорювання справ, що мають звязок з цими іспитами.

— Засідання горо-ської думи. 12 февраля одбудеться чергове засідання горо-ської думи. Міністри буде обговорюватися справа про закриття торту у всіх крамницях 21 февраля, прокована недомінок з приводу 300-літнього ювілею Дома Романовичів і інші справи.

— Привітання. Призначено на по-саду сквирського повітового предводи-теля дворянства почесного мирового суду бердичевської округи князя П. Ратівського.

— Затверження думських постанов.

Виконуючий обов'язки п. київського губернатора затвердив постанови кінської

городської думи з 18 января.

— Клуб адвокатів в Тернополі у Київі

організується новий клуб адвокатів. Фундатори нового клубу: І. В. Малюти, І. Н. Переєв-Солтан, Л. М. Брилант, А. В. Домова, Т. І. Загурський і Л. М. Зайцев.

— Сірий-овий сіндикат. Тепер між фабрикантами сірикіні будуть перего-вори за приводом організації більш міцного сіндикату, ніж який був раніше. Раніш сіндикат фабрикантів сірикінів був у 1908 р. під назвою „Русське ово-спичинчай торговли“. Сіндикат у 1911 р. розпався. Тепер цінні на сірикіні стоять твердо — 100 пачок — 8 карб. 08 коп. Коли буде поновлено сіндикат сірикіні мають коштувати по 9 карб., за 100 пачок.

— Сахарні праці. В останні дні на місцевій сахарній біржі ходять чутки про новий лоджівський випуск сахару на внутрішній ринок з запасом, що встановлюється нормальні ціни на пісок.

— Додомога бевр. бітім. Київська

адміністрація дозволила заснувати у Бердичеві комітет для допомоги без-ро-бітним.

— Незадоволене прох-ня. Вико-

нучний обов'язки п. київського губер-

натора не задоволені проханням д. Пінчука про дозвіл на лекції у Берди-

чеві Д. Айзмана і С. Юшкевича.

— Роспуск учнів духових школ. З

наказу синоду учнів усіх духовних

школ буде одушевлено з 16 февраля до 4 марта. Роспуск цей має звязок з ювілейними святами і масницею.

— Доломога бевр. бітім. У Верхнедніпровську

залишилися участь в засіданні т-ва лі-

терпецькі неволі. Думу на смерть Т. Ка-

ріїв 9 февраля в VII авітторії уні-

верситету. На цьому засіданні буде

з-поміж іншого висловлено

з-поміж іншого в

Задеречького, с чиновник землеустроїтельної комісії В. Альфір, В. Бобіра з жінкою, жінка ковалька Мужичкова, С. Поліщук та інші. Членів цього розбійницького гуртка обвинувачують за 18 нападів та грабіжів.

Важчими чигрово-парофіяльних вчинок. З Харківщини наш кореспондент пише: З кожним роком життя корожжа, а вчителі пір-нар. шкіл все теж жалування одержують. Я одержую по своїй школі 174 карб. на рік, з котрих певні з них здогадуються, прохаруватися та їх на культурні потреби відкладти. Не буду вдаватися в подобаці, скільки тепер коштує життя, те, може зльсувати кожний, хто знає ціну його. І от, коли літом улаштовуються всякі курси, подорожі, бідолашні церк.-пар. вчителі тільки стежуть за заздрістю очима, як други сповнюють та розвивають свої знання, а він або мусить сидити вдома аби дітесь та шукати якої праці, щоб дозволити свій вчительський бюджет.

Страна зичною. В кременчуцькому повіті син засилував свою рідину 65 літньої матір. В селі Кохівці жив заможний селянин М. Шаблій. У його було два сина—Петро, 35 років, та Микола, 29 років. В празині старший син Петро вернувся додому п'янім і застав одну хвору матір. Повалив її на землю і засилував. Вирятували її з рук злочинця сусіди, що збеглися на гвалт. Сина арештували. На другий день він ажовелів. Хвора матір через скільки днів померла.

Мороз. З гайсинського повіту повідомляють, що там почалися великі морози. Снігу на полях немає зовсім. Селяни турбуються, щоб не виперзла озиміна.

БІЛМИ НІТКОМІ.

(В клубі „усіх“ націоналістів).

Україні справедливо нарікають на поступову російську інтервенцію за її цікаву байдужість до українського питання. Реакційні російські кола присвячують українству аж занадто багато уваги.

Головним фортостом для реакційерів служить у Києві „Клуб націоналістів“, що своїм завданням постановив вищукувати і піднімати крамольний сепаратизм в українському руслі.

Завдання це виконується досить ретельно. Рефератами та пісевонадруками докладами проводиться одна і так ідея боротьби з українством.

В цьому товаристві російських урядів поблизу був прочитаний ще один такий реферат „відомого“ післяхтаря професора Сікорського на тему „Русів і українців“.

Почався реферат розбором книги професора М. Грушевського, „їївська Русь“ і полемикою з автором цієї книги що до характерних антропологічних рис українського народу. На думку Сікорського такі риси однаково спільні, як для північно-руських так і для південноруських, себ та українців.

Переказані далі походження і головні риси московів і українців перейшли до сучасного становища, референт зараз же напав професор Грушевського за його оборону сучасної української мови, доводячи робленість і шутність цієї мови. Далі став казати про назви нашого краю „Україною“, а мешканців—„українцями“, дозволяючи цеї назви вживати тільки історії та археології, і протестуючи проти того, щоб навязувати цю назву всьому народові, для якого

це наймення, мовляв, зовсім незрозуміле.

Згадувалося далі і про „талановитого поета Шевченка“ і про „робітника рідного слова Грінченка“ і про „Наукове Товариство імені Шевченка“ у Львові, подавалися згадки з Костомарова, Житецького, Нечуя-Левіцького, але все це роскідано, не систематично, уривчасто.

В загал, друга частина реферату, що торкалася сучасної стадії розвитку українського життя, до якого в опозиції стоять референт, була значно суб'єктивніша, щоб не сказати тенденційніша од першої.

По закінченню реферата один з присутніх зробив цікаве запитання: чи сучасний розвиток української мови з кованими словами, проти стущності якої повстасав автор реферату, не має собі аналогії в російській літературі і чи не було такого ж явища в російському письменстві, коли процес витворення російської мови був ще тільки в початковій стадії. Але, на жаль, таке запитання зосталося без одновідповіді, бо реферат читав не сам автор, який захворів на цей час і не був на засіданні, а відповісти за автора не зможавався.

Хочеться ще зазначити те, що все-таки цей реферат, порівнюючи з аналогічними попередніми докладами в „Клубі націоналістів“, відзначався деякою толерантністю що до своїх супротивників, і на протязі цілого реферату не було вжито жодного разу свідомої неправди, чи гострих виразів, скрізь називалися українсько-українцями і нігде—мазепинами, взагалі реферат мав вигляд наукової праці, хоч і тенденційної, але все ж не в тому специфічному охранильно—доносительному дусі, як до того нас вже вже вчили Славенки, Стороженки та Щоголові.

С. В.

Економічне життя України. Хліборобські товариства на Україні.

Недавно вийшло з друку нове видання департаменту хліборобства „Справочник свійський о сільсько-хозяйственных областях“, з якого беремо деякі відомості про хліборобські товариства на Україні.

На 1 січня минулого 1912 р. на Полтавщині було 287 товариств, на Харківщині—80, на Катеринославщині—70 і на Херсонщині—69. На Полтавщині в 220 товариствах було 18 985 членів (пересічно по 64 чл.), на Катеринославщині в 53 товариствах було 3.354 чл. (по 63 чл.), на Харківщині в 37 товариствах було 3.268 чл. (по 88).

Про діяльність цих товариств напівчи відомості від 196 хліборобських товариств в Полтавщині за 1911 рік. Усі ці товариства об'єднували 12.518 душ селян, переважно по 64 душі на одне товариство, з ваганнями від 12 (демянівське т-во, переславського п.) до 288 (кегичівське, костянтиноградського п.). При 174 т-вах у 1911 р. улаштовано 1.009 читань на різних хліборобських темах, плян читань здебільшого роздавались безплатно брошурі на прочитані теми. При 3 т-вах організовано хліборобські курси, які тривали до 2 тижнів і мали до 100 слухачів. П'ять товариств організували 11 екскурсій з 115 учасниками на пробі поля, станцію, на зразкові господарства і показані поля. При 149 товариствах було невеличкі хліборобські бібліотеки. Окрім показань піль, заложених земством у районі діяльності товариств, 101 товариство організувало власними заходами 152 позакласних поля, 38 товариств—397 показаніх

ки діагноз робить, а й ліки подає, а разом і прогноз усієї нашої майбутності. З цим ми входимо вже в широку до неоглядності область того якого було допущено, і новий зразок його справді вартий, щоб його обміркувати. Автор ставить у своєму листі тезис до обміркування (усіх—дев'ять), обставляючи їх докладною аргументацією,—правда, досить важко й поплутано виложено. Попробуємо ці тезиси розібрати, пооднаковіши лушпаки специфічної термінології та вивішки думки автора з того ніби філософського туману, в якому вони увесь час обертаються.

За основну рису нашого національного відродження д. Прігара бере формулу: „малорос стає українцем“, де слово „малорос“ повинно визначати цінність, „українець”—наш національний ідеал, а „стає”—той шлях, що ним дійсність переступає до ідеала. Отже цілком натурально, що найперше питання практичної національної політики стане в такій формулізації: як перейти од малороса, од того, що есть, до українця, до того, що повинно бути, як звязати наше етнографічне „сущє“ з нашим національним „должнім“ (стор. 8). Роскриваючи наведену формулу, автор дуже стає незадоволений з того, як це робиться тепер. Українство, на його думку, справляє своє завдання занадто теоретично, не так для теперішнього часу, як маючи на увазі інтереси майбутності, не так для „живих і мертвих“ (!), як для „ненароджених“, какучи словами д. Прігари. Віно більш дбає про поглиблення української ідеї, про культурну надбання, в сфері практичної національності—про чистоту мови, програючи тим самим на росповсюдженії її в ширину, на притяганні тих крігів, яким байдуже про чисту мову й яким користуються собі любенько з „малоросійського жаргону“. Тим то „середня маєтка людина“ й ставить байдужно до українства, бо воно нехтує її наспінні потреби за-для яких далеких

участків, 11 товариств мали показні огорожі, 7 товариств мали показні садки, 2 товариств мали показні пасіки. При 13 т-вах було улаштовано 14 загальних і спеціальних виставок дрібного району. При 178 товариствах були прокатні пункти з 1.344 ріжкими машинами й знаряддями, з якими при 170 товариствах було 353 сіялки, якими засіяно 9 818 десятин, а при 155 товариствах було 190 зерноочистих машин, якими очищено 683 695 пуд в ріжні зерна для насіння. При 38 товариствах було організовано злучні пункти з 50 породистими жеребцями, з якими злучено 2.000 кобил. Злучні пункти роговогудоби були при 106 товариствах; мали всі 127 зав. дівчаків, з якими злучено 5.400 корів. Далі, 82 товариства мали 119 кінур, якими покрито коло 4 500 сінин, і 24 товариства мали 55 баранів каракульської породи, якими покрито коло 2.350 овець. Опрач того, 12 товариств мали 13 свиней, од яких припід продавався на сторону на розліб або зоставався в товариствах. Породисту птицю поширювали 47 товариств, які мали для того 106 самців і 186 самін. Для підвищення садівництва при 34 товариствах було 40 розсадників. Для підвищення кустарникових промислів в при 11 т-вах було 13 шкільних майстерень. При 152 т-вах була організована торговля насінням, машинами, гномами, тощо із оборотом на 177.916 карб. З цього числа 137 т-в торгували насінням, 71—машинами й 15—лісом. Одне товариство мало власного млина з нафтогенним двигуном (оборот—8.500 карб.). Нарешті 20 т-в організували сільську хлібі, з них 16 мали обороту на 68 207 пудів. Прибутий 193 товариств мали 319.880 карб., винідатків—286.046 карб.

Москва, 1913, II, 4.

рейхстагові. Коли це станеться, то можна буде розпускати рейхстага, бо уряд не згодиться ні на які зміни законопроекту.

В звязку з цим в німецькій пресі вже обговорюється питання про будучі нові вибори до рейхстагу. Між іншими є чутка, що центр має на думці вступити з соц.-демократами в передвиборчий блок.

Останні вісти.

(Телеграми П. Т. А. та власні).

Українська судова справа.

КРАКІВ 20 февраля (5 марта) краківський суд має розглянути позов українців проти редакції „Czas-u ta Gi-s-y Narod-u“ за образу часті через перелікування з Клієр-a warszawskого, статі провокатора Раковського про відому брехню з „пруськими маркапами“. Справа протягнеться скілька днів.

(Власн. кор.).

Справа „братчиків“. ВОЛОДИМИР, 8. Почалася справа московських братчиків. Справа про-тягнеться днів з 10. Не явилось свідків 46 і 4 експертів.

Амністія.

ПЕТЕРБУРГ, 8. З приводу амністії в сферах йде гостра боротьба. Реакціонери доводять, що не можна давати амністії, бо вона поверне до громадської діяльності багато безумовно небажаних осіб.

Прихильники амністії доводять, що вона необхідна, як засоб погодити громадянство з урядом.

Законопроект.

ПЕТЕРБУРГ, 8. З приводу законопроекту 41 члена Думи про виділення міст в особливі земські одиниці, рада міністрів визнала бажання виготовити відповідний законопроект на інших підставах.

Судові справи.

ПОЛТАВА, 8. Судова палата засудила учителя городської школи Задуба на два місяці до тюреми за те, що побив дуже школу Гетьмана.

КАМІНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, 8. Палата засудила на 6 років до категорії урядника Кондратовича і стражника Мусієнка, за те, що доносили побили до смrti селянина. Разом з тим палата постановила подати прохання на Вищочайше ім'я про заміну шостилітньої категорії роком тюреми.

Всікі вісти.

ПЕТЕРБУРГ, 8. Непримінний член тульського губернського присутствія Матвій призначається виконуючим обов'язки чернігівського віце-губернатора.

Знайдено всі 36 справ про шлюбні розлуки, загубленіх синодським кур'єром. ОДЕСА, 8. На колонтаєвській вулиці, в хліві, знайдено бомбу, яка важить два пуди.

Арештовано ч. 32 газети „Правда“ за статтю „Кадетські законопроекты“. Арештовано редактора.

ЖИТОМІР, 8. Арештовано на місці без заміни штрафом редактора „Волинської Пощі“ за статтю про призначення єпископа Никона в Краснопіль.

За кордоном.

Відома.

КОСТИЯНТИНОПОЛЬ, 8. Махмуд-Шефкет-паша вийшов в Галіполі зробити останній наказ перед великим боєм.

ВІДЕНЬ, 8. Не зважаючи на дозвіл Болгарії, комендант Адріанополя не дозволяє чужоземцям і християнам входити з кріпості.

ні збирники, як знаменита „

